

FJERKRÆKONGRES 2016 – INDTRYK FRA SLAGTEKYLLINGEDELLEN

Af praktikant Jens Saksager
og chefkonsulent Jette Søholm Petersen

Den 1. og 2. marts var den danske slagtekyllingebranche samlet på Vingstedcentret, for at deltage i årets Fjerkrækongres. Deltagerantallet var højt, og det var dejligt at se så mange unge landmænd og landbrugsstuderende deltog i kongressen.

De unge fortalte, at de meget gerne vil arbejde i fjerkræbranchen fremover. Denne artikel er skrevet af Jordbrugsteknologistuderende Jens Saksager, der er i praktik ved SEGES. Jens planlægger at gå ind i slagtekyllingeproduktionen, når han afslutter studierne til sommer.

Dansk Slagtefjerkræes arbejde v. Birthe Steenberg, Dansk Slagtefjerkræ

Birthe Steenberg indledte slagtekyllingesessionen med at fortælle om højdepunkterne i Dansk Slagtefjerkræes arbejde. Vi hørte om, hvordan hun sammen med sine kolleger er i tæt kontakt med politikere, embedsmænd, interesseorganisationer og journalister for at give dem et mere faktabaseret syn på slagtekyllingebranchen. Dette vil styrke branchens omdømme og medvirke til at lette rammevilkår og markedsadgang. Birthe gør også en indsats over for medarbejdere ved universiteterne for at få forskerne til at udvikle ny viden til gavn for virksomhederne. Dansk Slagtefjerkræ har stor succes, når de deltager i Folkemødet på Bornholm og på diverse dyrskuer og festivaller. Hun nævnte også arbejdet med at styrke samarbejdet med detailkunder og distributører af fjerkrækød. Via brandet Dansk Kylling fortælleres om den høje kvalitet, der bærer danske kyllinger frem i markedet.

Optimering af slagtekyllingeproduktionen – ude og hjemme

v. Martin Rishøj, MR Opti

Martin delte nogle af sine erfaringer med at optimere kyllingeproduktionen både i Danmark og i udlandet. Han slog fast, at slagtekyllingernes genetiske potentiale aldrig har været bedre end i dag. For at potentialet udnyttes fuldt ud, skal management optimeres både for opdræt, rugeægsproduktion, rugning og opstart af den daggamle kylling. Martin anbefaler, at starttemperaturen er 35 grader hos normale kyllinger og 36 grader hos svage kyllinger – hvis kyllingerne er syge skal temperaturen hæves 2-3 grader. I takt med at kyllingernes genetiske potentiale øges, bliver optimering af opstartsfasen endnu mere vigtig.

Fra Holland fortalte Martin om X-treck systemet, hvor kyllingerne klækkes i stalden, og ender med at blive mere ensartede. I Holland er der rugerier, som leverer daggamle kyllinger med et pas, der fortæller, hvordan kyllingerne er vaccineret, og hvilket produktionsniveau de forventes at opnå, samt hvordan 1. uges dødelighed har været for andre kyllingehold efter samme forældredyrsflok. En anden spændende nyhed fra Holland er Hatchcare systemet, hvor kyllingerne får vand og foder under klækningen. Dette forbedrer produktionsresultaterne markant. Martin sluttede med at opfordre slagtekyllingeproducenterne til at være åbne og bruge produktionsdata og statistik til at udvikle og forbedre produktionen. Det er den bedste måde at bevare konkurrenceevnen overfor udenlandske producenter, hvor der sker en meget stor udvikling i nye teknikker. Et andet godt tips fra Martin er at bruge længere tid med dæmring efter en mørkeperiode – på den måde fås en mere rolig opstart af kyllingeflokken, og dermed undgår man at kyllingerne får hudskader.

Sekundære plantestoffer som værktøj til at forbedre produktionen af slagtekyllinger

v. Timo Rothstein, EW Nutrition

Timo Rothstein indledte denne session med at fortælle

FJERKRÆKONGRES 2016

– INDTRYK FRA SLAGTEKYLLINGEDELEN

om, hvordan EW Nutrition udtrækker planteekstrakter fra forskellige plantearter som oregano, eukalyptus, chili m.m. Ekstrakterne bruges i dag i forskellige kendte hverdagsprodukter som sirup, slik, rengøringsmidler, tandpasta m.m. Ekstrakterne kan herudover kombineres og efterfølgende tilsættes drikkevandet i kyllingeproduktionen, hvilket skulle påvirke produktionseffektiviteten positivt. Produktet til fjerkræ hedder Activo Liquid, og vejledende pris herpå er ca. 20 € (150 kr.) pr. liter. EW Nutrition har lavet forskellige forsøg blandt slagtekyllinger i hhv. Danmark og Tyskland for at se, om det er muligt at forbedre produktionseffektiviteten ved at tilsætte 300 ml. Activo Liquid pr. 1.000 liter drikkevand. Forsøget i Danmark gav en højere slagtevægt, en bedre trædepudescoré samt en højere tilvækst pr. døgn ved brug af Activo Liquid i forhold til kontrolgruppen, som ikke fik noget tilsat.

Forsøget i Tyskland gav ikke en synlig forbedring hverken i tilvæksten eller slagtevægten i forhold til kontrolgruppen, hvor kontrollflokken desuden havde lavere dødelighed end forsøgsflokken, men en grund hertil kunne være, at kyllingerne i kontrollflokken havde fået en behandling af Lincospectin fra dag 1-4. Activo Liquid blev i forsøget tilsat vandet i samme dosis som det danske i dagene 1-4, 12-13 og 27-31.

Generelt havde enkelte prøver ikke vist et synligt resultat, hvorimod andre prøver havde vist, at der ved brug af Activo Liquid var en 15 % bedre tilvækst pr. døgn.

Slagtefjerkræbranchens veterinære udfordringer i 2015

v. Magne Bisgaard

Dyrlæge Magne Bisgaard gennemgik nogle af de udfordringer, som fjerkræbranchen generelt havde i 2015. Herunder blev navlebetændelse nævnt, hvilket stammer fra en infektion af en coli bakterie, som enten fås via rugeriet eller ved smitte i stalden. Magne pointerede, at det er vigtigt at få fjernet disse kyllinger hurtigt, da de

ellers kan gå med en infektion i op til 12 dage, hvilket ikke anses som dyrevelfærd.

Ligeledes skyldes mange dødsfald og kassationer hudbetændelse, som ofte stammer fra rifter og sår i huden. Betændelsen kan udvikles i løbet af kun 6 timer i rifterne, og efterfølgende er der stor risiko for, at betændelsen spreder sig til de indre organer, hvilket resulterer i en blodforgiftning, hvor kyllinger vil dø – typisk i de sidste 2 uger i rotationen. Syv af coli stammerne som er fundet i hudbetændelse er resistente overfor visse typer af antibiotika, hvilket i Magne's øjne kan blive problematisk i fremtiden.

Magne fremviste ligeledes billeder af en slagtet kylling fra hhv. 1963 og 2015, hvor størrelsen af kroppen i forhold til de vitale organer over årene er blevet mindre som følge af forøgelsen i slagtevægt samt kødprocenten. Den mindre plads til de vitale organer er ligeledes skyld i flere og flere vækstrelaterede sygdomme, som bugvattersot og knoglemarvsbetændelse. Bugvattersot skyldes især den anatomisk betingede mangelfulde lungekredsløbsfunktion, hvilket medfører et højt blodtryk, og dermed større behov for ilt, hvormed klimaet i stalden er vigtigt for at afhjælpe bugvattersot.

Derudover synes Magne, at rugeriet og avlsfirmaerne har et medansvar for disse udfordringer, da det hovedsageligt skyldes den hurtige vækst, som ikke er naturlig for fjerkræ.

Endvidere har de sidste års prøver vist, at der findes flere og flere resistente bakterier i kyllinger, hvilket skyldes brug af antibiotika hos forældredyrene, hvilket Magne frygter, kan lede til samfundsmæssige diskussioner, når tallene fra 2015 er færdigbearbejdet.

Status på Taskforce for sygdomsudredning

v. Jan Dahl, Landbrug & Fødevarer

Dyrlæge Jan Dahl, som er et af medlemmerne af "Taskforce for sygdomsudredning", fortalte ligeledes om problemerne med høj dødelighed og kassation i 2015. Igennem året er det blevet mere klart, at det hovedsageligt drejer sig om 5 forældreflokke, som er skyld i de største

FJERKRÆKONGRES 2016

– INDTRYK FRA SLAGTEKYLLINGEDELEN

problemer, hvor andre flokke havde samme eller kun en smule højere dødelighed end normalt.

Efter mange undersøgelser er årsagen dog stadig ukendt, men skyldes formentlig en spredning ned igennem avlspyramiden af bestemte coli kloner, som desuden også har givet problemer i Norge og Sverige. Det var dog for sent, at undersøgelserne blev sat i værk, og dermed var det ikke muligt at indsamle tilstrækkelig information, og forebygge spredningen af bakterierne. Ligeledes er der forholdsvis stor risiko for, at det spredes fra rotation til rotation eller fra stald til stald på ejendommen. Derfor er korrekt og omhyggelig hygiejne meget vigtig.

Jan Dahl var forundret over resultaterne fra flokke, hvor der var behandlet med lincospectin, men det fremgik klart, at der ved disse flokke var en reduktion af antallet af døde ved uge 3-5 samt en stor reduktion af kasse-rede kyllinger ved slagt (reduktion af bugvattersot, led lidelse og leverbetændelse). Dermed tyder det mere på en infektiøs infektion, og dermed en smitte af entrokoker, men dette er stadig uvist.

Jan Dahl gennemgik desuden status for nuværende produktion, hvor det fremgik, at den totale dødelighed er faldet med 0,7 % siden maj 2015, og de totale kassationer er faldet med 0,8 % siden maj 2015.

I fremtiden skal der udarbejdes et værktøj, som hurtigt og effektivt kan finde de forældreflokke, som giver problemer, hvormed det er muligt at lave en hurtig indsats, så coli bakterierne ikke spredes, og en høj dødelighed burde dermed undgås. For at værktøjet kan udarbejdes, er det vigtigt, at fjerkræbranchen arbejder tæt sammen fremover, så problemet så vidt muligt kan undgås i fremtiden. Dette er positivt, og det er et værktøj som fjerkræbranchen vil se frem til.

Et anderledes perspektiv på fremtidens slagtekyllinger

v. Jacob Grønlykke, Løgismose

Med fyldte morgenkaffekopper efter kongressens vellykkede festmiddag, åbnede Jacob Grønlykke dag 2 med at fortælle omkring Løgismose, og hvordan de sælger en "anderledes kylling". Løgismose sælger de franske

fritgående kyllinger i Danmark til en højere pris end de danske kyllinger, og Løgismose kyllingerne bliver typisk 89 dage gamle inden slagt, og er af en langsomt voksende race, hvor opvæksten foregår i de franske skove

for foden af Pyrenæerne. Jacob så dog gerne, at kyllingerne blev produceret i Danmark, og leder derfor efter danske producenter, som er interesserede i at starte et samarbejde med Løgismose.

Jacob begyndte at arbejde med Løgismose konceptet for 4-5 år siden, da han fandt landbrugets forretningsmodel en smule skæv, og han fortalte, hvordan han så den danske forretningsmodel: "Hvis jeg låner et stort beløb, køber et skib og udlejer det til et firma, så er det forkert, at firmaet kommer i slutningen af året, og fortæller mig, hvor meget jeg skal have i leje af skibet".

Ifølge Jacob har dansk landbrug udviklet sig i en retning af, at vi vil producere meget til en billig pris (jo mere, jo bedre), og man har før i tiden kunne sælge fødevarerne pga. den høje kvalitet. Men dette har ændret sig igennem tiden. Jacob kunne hertil berette, at i engelske supermarkeder ligger dansk smør og bacon på de nederste hylder til billige penge, hvorimod de øverste hylder bugner af dyre lokale fødevarer. Dette skyldes en kulturændring. Ifølge undersøgelser er danskernes forbrug af fødevarer vokset med 15-20 % de sidste 10 år, men pengene er ikke gået til landbruget, men derimod til restaurantbranchen. Denne branche omsætter for ca. 39 mia. kr. årligt, da danskernes vaner har ændret sig fra at lave maden selv til at købe mad udefra eller spise ude. Ligeledes har kulturen ændret sig blandt de unge, hvor hvert 7. måltid ikke er købt i en detailhandel, men købt udefra. I storbyerne vil folk ikke længere købe 2 kg løg til 3 kr., men vil glædeligt betale 30 kr. for 100 g hakket løg – direkte klar til spisning, og ifølge Jacob Grønlykke er det denne kulturændring, som det samlede danske fødevarerhverv burde fokusere på i fremtiden.

Startfodring

V. Katia Pedrosa, Hamlet Protein

I dette indlæg fik vi en grundig gennemgang af start-

FJERKRÆKONGRES 2016

– INDTRYK FRA SLAGTEKYLLINGEDELEN

periodens vigtighed for udviklingen af slagtekyllingens immunsystem, hjerte, lunger og knogler, samt tarmkanalens udvikling og sammensætningen af tarmens bakterieflora. Katia viste forsøgsresultater, hvor 10 % tilsætning af enzymatisk behandlet soyaprotein fra Hamlet Protein reducerer kyllingernes foderforbrug og øger slutvægten. Derudover har de fundet, at produktet HP Avistart reducerer forekomsten af trædepudesvidninger. Konklusionen på dette indlæg var, at startperioden nu udgør ca. 25 % af kyllingens liv, og kvalitetsfoder er derfor afgørende for kyllingerens vækst og udvikling i denne kritiske fase af kyllingernes liv. Vi fik desværre ikke noget at vide om prisen på produktet, så det er svært at sige, hvordan produktionsøkonomien påvirkes.

Kylling pipper på de sociale medier

v. Tina Mellergaard, Landbrug & Fødevarer

Tina Mellergaard fra Landbrug & Fødevarer, fortalte om, hvordan de sociale medier kan bruges til at "gøre en fjer til 5 høns". De sociale medier fylder i dag meget i danskernes hverdag, hvor størstedelen bruger især facebook til at "like" og dele information, som de er enige i. Det er dermed blevet muligt at sprede information, budskaber og holdninger med lynets hast, hvis blot det virker troværdigt for vedkommende. Landbrug & Fødevarer bruger i dag en tommelfingerregel for, hvordan folk agerer på internettet, hvilken kaldes 90-9-1 reglen. Grundlæggende betyder det, at 90 % af alle brugere af sociale medier følger med i, hvad andre laver og modtager information, som er delt og spredt på internettet. 9 % af brugerne deler indhold på internettet, som de finder relevant og brugbart, hvilket læses af de 90 % andre brugere. De sidste 1 % af brugerne er dem, som skaber indholdet, og i teorien er det disse, som har "magten" til at skabe det indhold, som resten af brugerne skal snakke om den pågældende dag. Desuden kan de sociale medier bruges til at promovere

firmaer og produktioner, hvilket danske fødevarerhverv dagligt benytter sig af – eksempelvis facebook siden "Dansk Kylling", som pt. bliver "fulgt" af næsten 8.000 brugere.

Min produktion – Er en gennemsnitstilvækst på 75 g mulig?

v. Theo de Vos, Slagtekyllingeproducent

Theo de Vos fra Bolderslev fortalte engageret omkring hans produktion af slagtekyllinger, og om det er muligt at opnå en gennemsnitlig daglig tilvækst på 75 g. Theo de Vos har 2 stalde fra hhv. 1998 og 2000 hver på 2016 m².

25 % af kyllingerne slagtes ved dag 35, og de resterende 75 % slagtes ved dag 42, og alle kyllinger leveres til Tyskland. For at opnå en god tilvækst vil Theo gerne have raske daggamle kyllinger fra unge forældredyr, som ikke er vaccineret, da vaccinationen efter hans mening i sig selv påvirker kyllingerne i negativ retning. Derudover ønsker han at få Ross 708 kyllinger, da disse har en bedre vækstkurve.

Theo er meget omhyggelig angående kvaliteten af kyllingernes foder, og har løbende dialog med leverandøren heraf omkring fodersammensætningen. Derudover mener han, at det ikke er et spørgsmål, hvad foderet koster, men et spørgsmål om, hvad det giver. I produktionen bruges der startfoder, prevoks, vokse- og slutfoder, uden tilsat hvede, og der bruges aldrig vitaminer, mineraler og andre ekstra tilsætningsstoffer.

Det er en forudsætning for denne produktionsform, at slagteriet kan aftage store kyllinger, da de sidste kyllinger ofte vejer ca. 3 kg, og desuden skal slagteriet være med på at delslagte.

Derudover kræver det god management fra Theo selv, hvor det er vigtigt at observere kyllingernes adfærd og hurtigt reagere, hvis der er noget galt. Han stoler mere på sin egen fornemmelse end på en computer. Hygiejnen er vigtig. Senest 12 timer efter indfangning påbegynder Theo at vaske staldene, og derefter starter han straks med at opvarme stalden igen, da der ved indsættelse skal være 34½ grad samt en luftfugtighed på 60 %.

FJERKRÆKONGRES 2016 – INDTRYK FRA SLAGTEKYLLINGEDELLEN

3 dage inden indsættelse spredes der 2½ kg majsensilage pr. m², så strøelsen nemmere kan sælges til et biogasanlæg. Efterfølgende udlægges der 200 m papir med 2½ kg foder pr. m, hvorefter der gøres brug af "kick off" systemet. Ved dag 2-3 bruger han 0,7 liter Oxidan pr. 1.000 L vand, og sørger desuden for, at der er nok vand i systemet. Dermed opnåede Theo i 2015 en gennemsnitlig slagtevægt på 2,6 kg pr. kylling, en gennemsnitlig kassationsprocent på 1,68 % og en gennemsnitlig daglig tilvækst på 68 g pr. dag.

Theo de Vos fortalte ligeledes, at de tyske slagterier kun går op i dyrevelfærd, dermed ment, at de hellere ser producenterne bruge antibiotika end, at kyllingerne bliver syge.

Endvidere blev afregningen vist fra 2015 fra det tyske slagteri, hvor det for Theo i 2015 var muligt at opnå et gennemsnitligt dækningsbidrag på 4,43 kr. pr. afregnet kylling, hvor det i Danmark i 2014 var 2,49 kr. pr. produceret kylling, ifølge Business Check 2014.

Fremtiden for europæisk fjerkræproduktion v. Paul Lopez, AVEC

Paul Lopez er præsident for AVEC, som repræsenterer 95 % af den europæiske fjerkræproduktion. Orga-

nisationen arbejder for at bevare fjerkræproduktionen i EU og for at bevare forbrugernes høje tillid til europæiske fjerkræprodukter. Han roste Danmark for den meget fine og strømlinede kyllingeproduktion, vi har i landet, og

han var glad for, at der blev investeret i nye kyllingehuse. Derudover roste han Danmarks indsats i Bruxelles. Især var medarbejderne fra Landbrug & Fødevarer meget synlige, og de gør et stort arbejde dernede som lobbyister for kyllingeproduktionen.

Paul fortalte, at selvforsyningsgraden i EU er 104 %, når det gælder kylling. Der sker import af dyrt brystkød, og eksport af billigere lårprodukter. Det europæiske marked er meget fokuseret på brystkød, og 25 % af forbruget af brystkød importeres.

Derudover pegede han på, at efter at have arbejdet hårdt med at bekæmpe salmonella vil der fremover blive fokuseret meget på campylobacter. Her nægter AVEC at anvende kemiske metoder til at bekæmpe campylobacter. I stedet peger de på, at der er behov for mere forskning om, hvordan man forebygger campylobacterinfektion, samt at der skal mere tid til at få løsningerne implementeret.

KORT NYT FRA UDLANDET

Mere økologi i Sverige

Sidste år steg produktionen med Krav mærket (økologi) i Sverige. Den største stigning var indenfor slagtekyllinger, æg og svinekød. For første gang i fem år steg også agerjord med 16 %. 2015 øgede salget af økologi med 39 %. For at tilfredsstille efterspørgslen, øgede produktionen også. Det er primært dem, der allerede er certificeret til økologi, som har udvidet, men i 2015 blev der 250 nye økologiske landmænd. "Der, hvor der har været størst mangel på råvarer, har der også været de største udvidelser. Landmændene har benyttet sig af de muligheder, som de økologiske markedet giver, og det er

yderst positivt. Samtidig har vi brug for endnu flere økologiske landmænd. Alle signaler fra markedsaktørerne viser, at den store efterspørgsel fortsætter" siger Johan Cejje, salgsdirektør i Krav, i en pressemeddelelse. Antallet af økologiske æglæggende høner steg med 30%, og antallet af økologiske slagtekyllinger steg med 52%. Det len, som har flest økologiske landmænd, er Västra Götalands län, men det er også det län, hvor flest er stoppet. Det län, hvor antallet af økologiske landmænd er steget mest, er Skåne.

Jordbruksaktuellt / jnl